

**รูปแบบการจัดการศึกษาบูรณาการที่เน้นกระบวนการโค้ชและการเสริมสร้าง Growth Mindset
เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาล**
**Integrated Educational Management Model Emphasizes Coaching Process and
Growth Mindset to Enhance Nursing Students' Creative Citizenship Characteristics**

วัชร อมรโรจน์วรวุฒิ และคณะ

Wacharee Amornrojanavaravutti*

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น, ขอนแก่น 40000

Boromarajonani College of Nursing, Khonkaen, Khonkaen, 40000 Thailand

*Corresponding author E-mail: directorbcnkk@gmail.com

(Received: November 5, 2019; Revised: November 14, 2019; Accepted, November 19, 2019)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาบูรณาการที่เน้นกระบวนการโค้ชและการเสริมสร้าง Growth mindset และศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการศึกษาบูรณาการที่พัฒนาขึ้น การดำเนินการแบ่งเป็น 4 ระยะ 9 ขั้นตอน ดังนี้ ระยะที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนารูปแบบ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน โดยใช้การวิเคราะห์เอกสาร และการสนทนากลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ระยะที่ 2 การยกร่างรูปแบบและตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นและสร้างแบบวัดคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน โดยใช้การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน โดยประชุมเตรียมความพร้อมผู้สอนและผู้เรียน หลังจากนั้นนำรูปแบบไปทดลองใช้ในรายวิชาศึกษาทั่วไป วิชาชีพ และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ระยะที่ 4 การประเมินประสิทธิภาพรูปแบบ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน โดยประเมินจากการเกิดคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ของนักศึกษาผ่านแบบวัด และการสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิจัย พบว่า

1. รูปแบบการจัดการศึกษาบูรณาการที่เน้นกระบวนการโค้ชและการเสริมสร้าง Growth mindset เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาล มีกระบวนการ 4 ขั้นตอน คือ การปรับกระบวนการทัศน์ การประยุกต์ใช้ การสะท้อนคิด และการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง โดยมีปัจจัยสนับสนุน คือ บทบาท Expert coach, Administrator coach และต้นทุนของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น คือ วัฒนธรรมระบบครอบครัวเสมือน
2. การประเมิน Growth Mindset ของอาจารย์ผู้สอนพบว่า เชื่อมั่นในศักยภาพของผู้เรียน มีความไว้วางใจ ยอมรับความแตกต่างของผู้เรียน และพร้อมเรียนรู้ไปกับผู้เรียน สามารถปรับวิธีการสอนจากข้อจำกัดของเวลา โดยใช้เทคโนโลยี ใช้พลังคำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด วิเคราะห์และแก้ปัญหาได้ ในส่วนของผู้เรียน พบว่า เห็นประโยชน์การสื่อสารด้วยสุนทรียสนทนา เกิดการเปลี่ยนแปลง

ทัศนคติและพฤติกรรมลดความเห็นแก่ตัว เห็นคุณค่าของการทำงานเป็นทีม ยอมรับความแตกต่างของความคิด และผลการประเมินคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาล พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีคุณลักษณะการเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ในภาพรวมในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการศึกษาบูรณาการ, กระบวนการโค้ช, Growth Mindset, พลเมืองสร้างสรรค์

Abstract

This research was to develop integrated educational management model emphasized coaching process and Growth Mindset and studied effective of integrated educational management model. The process divided to 4 phases 9 steps as follows Phase 1 Analyzed basic data for developing model consisted 3 steps by using documentary analysis and focus group of the accessories. Phase 2 Set up tentative model and verified quality and constructed creative citizenship characteristics measurement consisted 2 steps by using operational seminar with experts. Phase 3 Try out developing model consisted 2 steps by using meeting for preparation teachers and students after that try out model in general education subject, professional subject and extracurricular activities. Phase 4 Evaluation the model effectiveness consisted 2 steps by using creative citizenship characteristics measurement and connoisseurship

Research findings

1. Integrated educational management model emphasized coaching process and growth mindset to enhance nursing students' creative citizenship characteristics had 4 steps as Adjusted mindset, Application, Reflection and Transformative Learning. The supportive factors were role of expert coach and administrator coach. And capital of Borommarajonani College of Nursing Khonkaen was simultaneous family innovation.

2. Evaluation Growth Mindset of teachers found that they believed in potential of students, trust, accepted the difference among students and ready to learn with the students. They could modify teaching methods from limitation of time by using technology, power questions stimulated students to have thinking process analyzed and solved the problems. About the students found that they accepted the benefits of communication via dialogue, changed attitude and reduced selfish behavior, got team working's value, accepted the difference of thinking. And evaluation of nursing students' creative citizenship characteristics in overall was high level.

Keywords: Integrated educational management model, Coaching, Growth Mindset, Creative citizenship

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ที่ให้ความสำคัญกับการเร่งสร้างสังคมที่มีคุณภาพ โดยมุ่งเน้นให้ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” พัฒนาคอนกวัยให้เป็นคนดี คนเก่ง มีศักยภาพ และความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติเพื่อพัฒนาคอนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคม และผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักชาติ ศาสนา และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง รวมถึงแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2575 มีเป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม สถาบันพระบรมราชชนก สังกัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาลที่ผลิตบุคลากรเพื่อรองรับระบบบริการสุขภาพของประเทศ ให้ได้คุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ดำเนินการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติในรูปของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education, DOE) ซึ่งเป็นคุณลักษณะของคนไทย 4.0 ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศ สู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยจะต้องธำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก นั่นคือ เป็นคนดีมีคุณธรรม ยึดค่านิยมร่วมของสังคมเป็นฐานในการพัฒนาคอนให้มีคุณลักษณะ 3 ด้าน ดังนี้ 1) **ผู้เรียนรู้** เป็นผู้มีความ

ความเพียร ใฝ่เรียนรู้ และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อก้าวทันโลกยุคดิจิทัลและโลกในอนาคต และมีสมรรถนะ (Competency) ที่เกิดจากความรู้ ความรอบรู้ด้านต่างๆ มีสุนทรียะรกรักและประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย มีทักษะชีวิตเพื่อสร้างงานหรือสัมมาชีพ บนพื้นฐานความพอเพียง ความมั่นคงในชีวิตและคุณภาพชีวิตที่ดีต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม 2) **ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม** เป็นผู้มีความรู้ทางปัญญา ทักษะศตวรรษที่ 21 ความฉลาดดิจิทัล (Digital intelligence) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะการบูรณาการข้ามศาสตร์และมีความรู้ลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการ เพื่อร่วมสร้างสรรค์และพัฒนา นวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคม เพิ่มโอกาสและมูลค่าให้กับตนเองและสังคม 3) **พลเมืองที่เข้มแข็ง** เป็นผู้มีความรักชาติ รักท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและพลโลก มีจิตอาสา มีอุดมการณ์และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติ บนหลักการประชาธิปไตย ความยุติธรรม ความเท่าเทียม เสมอภาค เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและประชาคมโลกอย่างสันติ

สำหรับสถาบันพระบรมราชชนกได้กำหนดอัตลักษณ์บัณฑิต คือบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ ซึ่งเป็นการให้บริการที่เป็นมิตร มีความรัก ความเมตตา ใส่ใจในปัญหาและความทุกข์ของผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้อง ให้บริการตามปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการที่เป็นจริง โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้รับบริการเป็นหลักด้วยการบูรณาการตามสภาพการณ์จริงของชีวิตที่มีชุมชนและวิทยาลัย

ในสังกัดเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในวันนี้ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างคนที่สมบูรณ์และพร้อมที่จะให้และแบ่งปันภายใต้การใช้กระบวนการสุนทรียสนทนา เกิดคนที่มีจิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกวิชา การสอนแบบ “บูรณาการ” (Integrated Instruction) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดลักษณะของผู้มีจิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ (สถาบันพระบรมราชชนก, 2556; ศุภกิจ เจริญสุข และคณะ, 2558, 2559) เป็นการดูแลทั้งสภาวะของจิตวิญญาณที่เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาค และความเท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นคุณลักษณะหนึ่งของการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

จากการศึกษาผลการวิจัยที่ผ่านมาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการศึกษาบูรณาการภายใต้บริบทของสถาบันพระบรมราชชนกพบว่ามิงานวิจัย เรื่อง รูปแบบการศึกษาบูรณาการชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ การโค้ช การสะท้อนคิด และการใช้พลังคำถาม วิทยาลัยพยาบาล สถาบันพระบรมราชชนก ของเพลินดา พรหมบัวศรี และคณะ (2560) ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวได้ให้ข้อคิดความรู้สำคัญว่า การจัดการศึกษาที่ตอบสนองบริบทสังคมยุคปัจจุบันนั้นจำเป็นต้องเป็นการจัดการศึกษาแบบบูรณาการเพื่อให้ได้ผู้เรียนที่ดี เก่ง และมีความสุข แต่อย่างไรก็ตามสภาพการจัดการศึกษาโลกในปัจจุบัน เป็น “VUCA World” คำย่อของความ

ผันผวน (Volatility) ความไม่แน่นอน (Uncertainty) ความสลับซับซ้อน (Complexity) ความคลุมเครือ (Ambiguity) เพราะการเปลี่ยนแปลงสภาวะแวดล้อมเศรษฐกิจในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเป็นความท้าทายของผู้นำองค์กร ที่ต้องทำความเข้าใจและปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของการเมือง เศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน ซึ่งเป็นเงื่อนไขใหม่ที่ยุ่งยากซับซ้อนกว่าเดิม โดยเฉพาะเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับทักษะที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษาดังกล่าว **ครูเป็นเงื่อนไขสำคัญ** ที่ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทในโลกแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ที่พัฒนาจากบทบาทการสอน (teaching) ที่ผู้สอนทำหน้าที่ให้ข้อมูลเนื้อหาสาระ ให้คำตอบ ที่ถูกต้อง ใช้สื่อสารทางเดียว กำหนดทิศทางการเรียน กำหนดงาน ให้ผู้เรียน กำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้และเกณฑ์การวัดประเมินผลการเรียนรู้ เปลี่ยนมาเป็นบทบาทของ “โค้ช” หมายถึง ผู้สอนที่ใช้การโค้ชให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการโค้ชให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้กระบวนการคิด เปลี่ยนผ่านไปสู่**ความคิดที่เติบโต (Growth mindset)** นอกจากนี้ การโค้ชเพื่อการรู้คิดยังเป็นมากกว่าการเป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Facilitator) ให้มีความรู้ความสามารถ การคิด และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนมีความต้องการพัฒนาที่แตกต่างกัน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ถึงแม้จะมีการปรับปรุงในปี พ.ศ. 2545 และพ.ศ. 2553 อย่างไรก็ตามมาตรา 22

ยังระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” (วิจารณ์ พานิช, 2556; วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล, 2557)

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น เป็นวิทยาลัยพยาบาล 1 ใน 30 แห่ง ที่สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ได้นำแนวคิดนี้มาใช้ในการจัดศึกษาแบบบูรณาการ มุ่งพัฒนาบัณฑิตให้เกิดอัตลักษณ์จิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ ด้วยการ**ใช้กระบวนการโค้ช** ที่เป็นกระบวนการเรียนรู้จิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ภายใต้ระบบครอบครัวเสมือน ซึ่งเป็นนวัตกรรมกระบวนการเพื่อเปลี่ยนผ่านผู้เรียนให้เป็นคนดี เก่ง และมีความสุข (มกราพันธุ์ จูฑะรสก, 2556; ส่งศรี กิตติรักษ์ตระกูล, มกราพันธุ์ จูฑะรสก และคณะ, 2554) เมื่อนำมาสังเคราะห์ คุณลักษณะผู้เรียนที่ดี เป็นต้นี้ **ดี** หมายถึง ผู้มีจิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ **เก่ง** หมายถึง ผู้เรียนที่คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างสรรค์ ด้วยกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ ได้ **มีความสุข** หมายถึง ผู้ที่สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชนอย่างมีความสุข โดยใช้สุนทรียสนทนาและการฟังอย่างลึกซึ้ง สังคมพหุวัฒนธรรม (ลิลลี่ ศิริพร, มกราพันธุ์ จูฑะรสก และคณะ, 2557; สมควร หาญพัฒนชัยกูร, มกราพันธุ์ จูฑะรสก, ลิลลี่ ศิริพร และคณะ, 2557) ผนวกกับกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย มาตรฐาน 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน 2) ด้านการ

วิจัยและนวัตกรรม 3) ด้านการบริการวิชาการ 4) ด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย และ 5) ด้านการบริหารจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง **ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน** ที่ต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

เมื่อประมวลถึงประเด็น **ความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง** ในความหมายของสถาบันพระบรมราชชนก คือ **“พลเมืองสร้างสรรค์”** ซึ่งหมายถึง พลเมืองที่มีจิตอาสา พร้อมทั้งจะพัฒนาชุมชนด้านสุขภาวะ และสร้างนวัตกรรมเพื่อส่งเสริม ป้องกัน ฟื้นฟู สุขภาพของประชาชน และจากการถอดบทเรียนกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ ของทีมแกนนำกัลยาณมิตร วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น พบว่า มีคุณลักษณะรวม 12 ประการ ได้แก่ 1) ด้านจิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ 2) ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน 3) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม 4) ด้านความเสียสละ 5) ด้านการเรียนรู้เป็นทีม 6) ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม 7) ด้านการคิดเป็นระบบ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 8) ด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ 9) ด้านใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง 10) ด้านจิตอาสา 11) ด้านความซื่อสัตย์ และ 12) ด้านจิตสำนึกด้วยใจรัก หลังจากนั้นได้ผ่านการวิพากษ์โดยผู้เชี่ยวชาญ ให้ความเห็นที่สามารถสะท้อนคุณลักษณะของผู้เรียนว่ามีความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ได้ (วัชรวิทย์ อมโรโรจน์วรวุฒิ, วิไลวรรณ วัฒนานนท์, นิระมล สมตัว และคณะ, 2561; Senge, 1993; Joseph & McDermott, 2001) การที่ผู้เรียนไปถึงเป้าหมายดังกล่าวได้ จะต้องเรียนรู้วิธีการเพื่อนำสู่การเรียนรู้ตลอด

ชีวิต (Lifelong learning) เป็นแนวทางที่จะบรรลุถึงการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ (Transformative learning) ทั้งในเชิงองค์ความรู้ เจตคติ และจิตใจ รวมทั้งความเข้าใจโลกภายนอก ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่สำคัญคือ การเปลี่ยนผ่านภาวะภายในตนของผู้สอนและผู้เรียน โดยมีกราฟันธุ์ จุฑะรสก, วชิร อมรโรจน์วรวุฒิ และคณะ (2562) ระบุว่า การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดอัตลักษณ์ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากร และนักศึกษา โดยเฉพาะผู้สอนในสถานศึกษานั้นๆ ต้องเปลี่ยนผ่านตนเองในการทำบทบาทครูโค้ช เปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอน ใช้การฝึกปฏิบัติทักษะ การชี้แนะ วิธีการเรียนรู้กระบวนการ (Process skill) เน้นการลงมือปฏิบัติร่วมกันในชุมชนการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ใช้รูปแบบการจัดการศึกษาบูรณาการ โดยใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่มีการกำหนดแผนงานเป็นส่วนขององค์ความรู้ด้านวิชาชีพ และกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ให้มีความรู้คู่คุณธรรม ในการบ่มเพาะผู้เรียน ตลอด 4 ปีการศึกษา ที่เน้นการโค้ช และการเสริมสร้าง Growth Mindset ให้เกิดแก่ครูผู้สอน จึงจะส่งผ่านไปยังผู้เรียนได้ ทั้งนี้ในกระบวนการโค้ช ประกอบด้วย โค้ชผู้เชี่ยวชาญ และโค้ชผู้บริหาร ซึ่งเปิดโอกาสในการพัฒนาครูแกนนำกัลยาณมิตร ให้ทำบทบาทโค้ชในกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้าง **Growth Mindset ของแกนนำกัลยาณมิตร** ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชนการเรียนรู้เชิงวิชาชีพทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัยโดยวิทยาลัยฯได้มีการจัดการเรียนการสอนแบบ

บูรณาการผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกระดับ ทั้งนี้ วิทยาลัยได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาแบบ “บูรณาการ” ดังนั้นหลักสูตรที่เน้นการสอนแบบบูรณาการจะสอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียน โดยจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและมองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงของเนื้อหาวิชาต่างๆ ทั้งยังกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการจะตอบสนองต่อความสามารถในหลายๆ ด้านของผู้เรียน (มกราพันธุ์ จุฑะรสก, วชิร อมรโรจน์วรวุฒิ และศักดิ์สินทร์ นรสาร, 2551; สาลิกา เมธนาวิณ และคณะ, 2552; วิชัย วงษ์ใหญ่, 2554ก, 2554ข, มกราพันธุ์ จุฑะรสก, ลิลลี่ ศิริพร และอณิษฐา จุฑะรสก, 2556; มารุต พัฒนาผล, 2558; มกราพันธุ์ จุฑะรสก และอณิษฐา จุฑะรสก, 2559)

ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาอาจารย์พยาบาลให้มีทักษะที่สำคัญและจำเป็นทางด้านการสะท้อนคิด เพื่อสร้างเสริมให้ผู้เรียนเกิด Growth mindset ด้วยการทบทวนตนเองเพิ่มคุณภาพการคิด ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศนใหม่จากกระบวนการทัศนเดิม อาจารย์ผู้สอนซึ่งมีบทบาทสำคัญในกระบวนการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ สร้างความเชื่อมั่นและได้รับการยอมรับจากสังคม มีความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ พร้อมรับผิดชอบ ต่อวิชาชีพ ชุมชน สังคมและประเทศชาติให้มั่นคง เข้มแข็งสืบไป

จากความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้ศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาบูรณาการที่เน้นกระบวนการโค้ชและการเสริมสร้าง Growth mindset เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็น

พลเมืองสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาล เนื่องจากพลเมืองเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อสังคมและประเทศชาติที่นำไปสู่ความเจริญก้าวหน้า ฉะนั้นหากพลเมืองส่วนใหญ่ของสังคมเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ย่อมทำให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าและพัฒนาได้อย่างยั่งยืนต่อไป

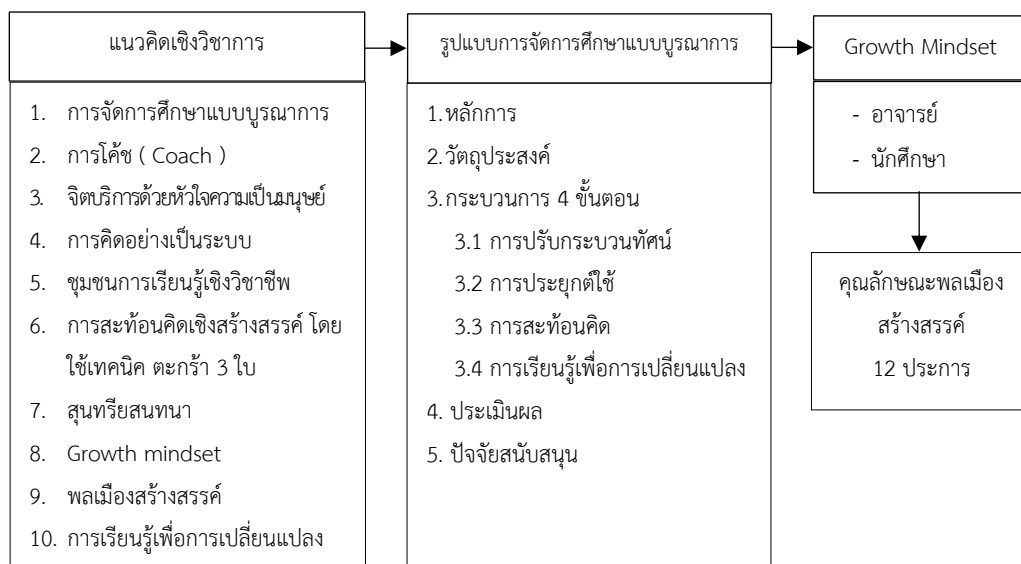
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาบูรณาการที่เน้นกระบวนการโค้ชและการ

เสริมสร้าง Growth mindset เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาล

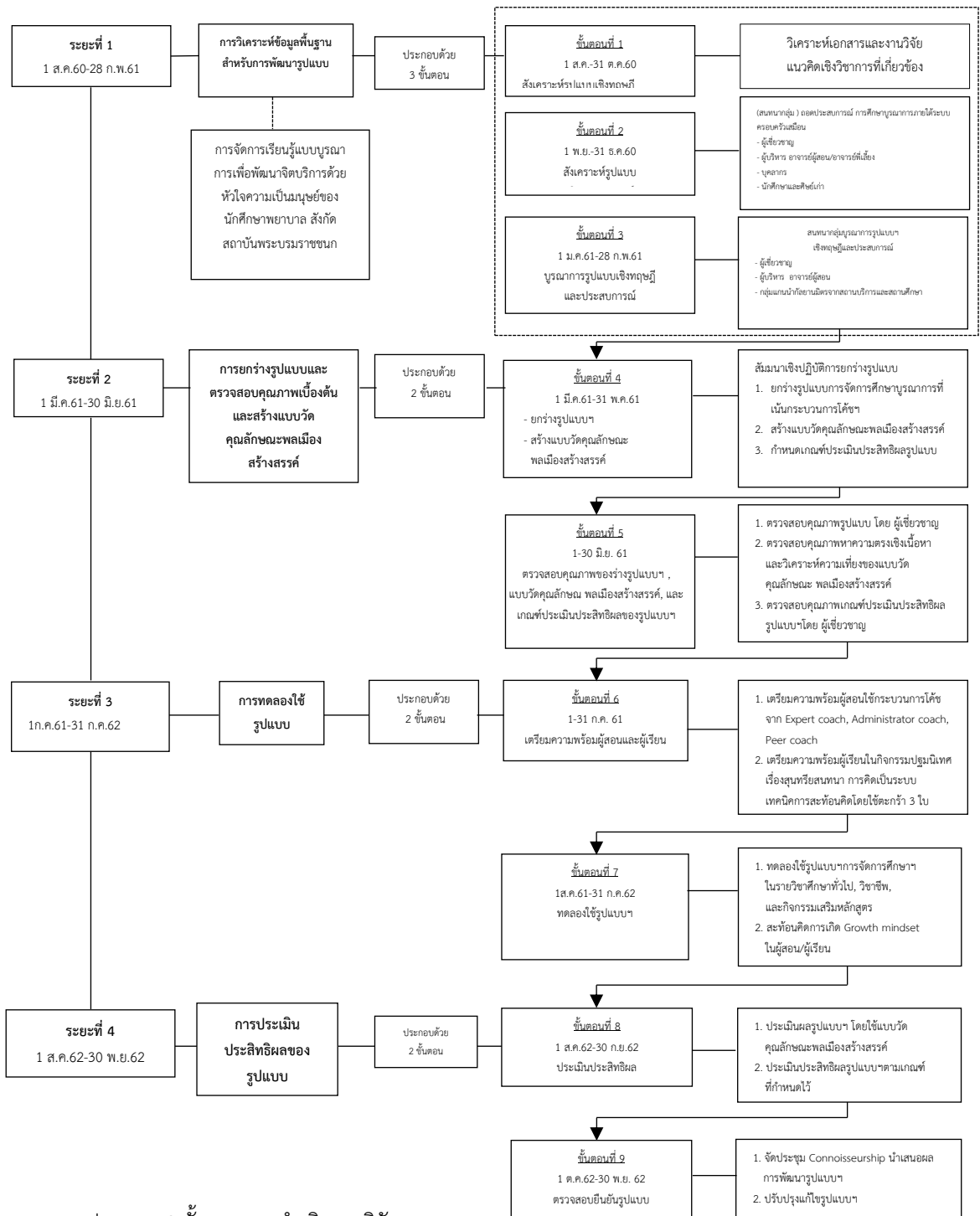
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการศึกษาบูรณาการที่เน้นกระบวนการโค้ชและการเสริมสร้าง Growth mindset เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาล

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ระยะ ดังภาพประกอบ 2 ต่อไปนี้

ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ประกอบด้วย 4 ระยะ 9 ขั้นตอนดังนี้

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนารูปแบบ ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 สังเคราะห์รูปแบบเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ แนวคิดการโค้ช การคิดอย่างเป็นระบบ การสะท้อนคิดเชิงสร้างสรรค์ การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง Growth mindset และพลเมืองสร้างสรรค์ ด้วยการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 สังเคราะห์รูปแบบเชิงประสบการณ์ โดยใช้การสนทนากลุ่ม ระหว่างผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน อาจารย์พี่เลี้ยง บุคลากร ศิษย์เก่า และนักศึกษา เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาแบบบูรณาการภายใต้ระบบครอบครัวเสมือน รวมถึง คุณลักษณะของความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ ด้วยการใช้คำถามกึ่งโครงสร้างและการถอดบทเรียน

ขั้นตอนที่ 3 บูรณาการรูปแบบเชิงทฤษฎีและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการศึกษาแบบบูรณาการที่เน้นกระบวนการโค้ช และการเสริมสร้าง Growth Mindset เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาล ด้วยการสนทนากลุ่มระหว่าง ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน กลุ่มแกนนำกัลยาณมิตรจากสถานบริการและสถานศึกษา โดยใช้คำถามเชิงโครงสร้างและการถอดบทเรียน

ระยะที่ 2 การยกย่องรูปแบบและตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น และสร้างแบบวัดคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 4 สัมมนาเชิงปฏิบัติการยกย่องรูปแบบการจัดการศึกษาแบบบูรณาการที่เน้นกระบวนการโค้ชและการเสริมสร้าง Growth Mindset เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาล ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการ และการประเมินผล และสร้างแบบวัดคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ พร้อมกำหนดเกณฑ์ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ด้วยการประชุมกลุ่มเพื่อระดมสมอง และสร้างพันธะสัญญาร่วมของกลุ่ม PLC ที่จะเข้าร่วมกระบวนการโค้ช โดยใช้การถอดบทเรียน

ขั้นตอนที่ 5 สนทนากลุ่มตรวจสอบคุณภาพร่างรูปแบบ และตรวจสอบคุณภาพแบบวัดคุณลักษณะ พลเมืองสร้างสรรค์ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ ผู้แทนสถานบริการระดับผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติ ผู้เชี่ยวชาญจากสำนักวิชาศึกษาทั่วไป ศิษย์เก่า และนักศึกษาพยาบาล โดยใช้คำถามกึ่งโครงสร้างและการถอดบทเรียน

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบ ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 6 เตรียมความพร้อมผู้สอนและผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องตามเงื่อนไขของร่างรูปแบบการจัดการศึกษาแบบบูรณาการที่เน้นกระบวนการโค้ชและการเสริมสร้าง Growth Mindset เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาล การเตรียมผู้สอนด้วยการประชุมร่วมกันและใช้

กระบวนการโค้ช ส่วนการเตรียมความพร้อมผู้เรียนใช้การทำกิจกรรมในช่วงปฐมนิเทศ หลังจากนั้นใช้การถอดบทเรียน

ขั้นตอนที่ 7 ทดลองใช้รูปแบบการจัดการศึกษาแบบบูรณาการที่เน้นกระบวนการโค้ชและการเสริมสร้าง Growth Mindset เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาล นำรูปแบบฯ ไปใช้ในรายวิชาศึกษาทั่วไป คือ วิชาวิชาทักษะการคิดและการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ รายวิชาชีพคือ วิชาปฏิบัติการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 1 และกิจกรรมเสริมหลักสูตร คือ การใช้ระบบครอบครัวเสมือน ภายหลังสิ้นสุดกระบวนการแต่ละรายวิชา/กิจกรรม ใช้การถอดบทเรียน

ระยะที่ 4 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 8 ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ โดยการประเมินคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2560 โดยใช้แบบวัดคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ และวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 9 ตรวจสอบยืนยันรูปแบบการจัดการศึกษาแบบบูรณาการที่เน้นกระบวนการโค้ชและการเสริมสร้าง Growth Mindset เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาลโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 8 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ การวิเคราะห์เอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องถอดบทเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

2. ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ผลการวัดคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 รูปแบบการจัดการศึกษาแบบบูรณาการที่เน้นกระบวนการโค้ชและการเสริมสร้าง Growth Mindset เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาล

แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบ

รูปแบบการจัดการศึกษาบูรณาการที่เน้นกระบวนการโค้ชและการเสริมสร้าง Growth Mindset เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาลได้รับการพัฒนามาจากรากฐานแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบบูรณาการที่เชื่อมโยงแนวคิดต่าง ๆ มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทวิทยาลัย ได้แก่ 1) แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (Professional Learning Community) ที่เน้นให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อต่อยอดองค์ความรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ของครูแต่ละคนจะถูกนำมาจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ ผ่านการอภิปรายสะท้อนคิดตามหลักวิชาการและนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง สิ่ง

ที่ได้ตามมาคือครุมีความรู้ในเนื้อหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้และกระบวนการวัดประเมินผล ทำให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 2) แนวคิดการโค้ช (coaching) ที่เน้นการพัฒนา ศักยภาพของบุคคลตามความแตกต่างของแต่ละบุคคลให้สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ พึ่งพาตนเองทางวิชาการได้มีกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการคิดเพื่อนำสู่แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ได้ 3) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrated learning management) ที่เน้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ตามความสนใจ ความสามารถ และความ ต้องการโดยการเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ใน ศาสตร์สาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงปรับปรุง พฤติกรรมของผู้เรียน ทั้งทางด้านสติปัญญา (cognitive) ทักษะ (skill) และจิตใจ (affective) สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้ไปแก้ไขปัญหา ด้วยตนเอง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิด ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน

หลักการ

มุ่งการจัดการศึกษายุทธนาการที่เน้น กระบวนการโค้ชและการเสริมสร้าง Growth Mindset เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็น พลเมืองสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาล

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาอาจารย์ผู้สอนในการจัดการ การศึกษายุทธนาการที่เน้นกระบวนการโค้ชและ การเสริมสร้าง Growth mindset และคุณลักษณะ ความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาล

กระบวนการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การปรับกระบวนการทัศน์เป็น

กิจกรรมที่มีการเตรียมครุเพื่อให้เกิด Growth mindset โดย

1. การเรียนรู้จากกลุ่มเครือข่ายชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพภายในวิทยาลัย
2. ร่วมเรียนรู้จากกลุ่มเครือข่ายชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพภายนอกประกอบด้วย ดำเนินการโดย วิทยาลัยพยาบาลจรัญ 26-28 กันยายน 2561 มีวิทยาลัยที่เข้าร่วมได้แก่ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น วิทยาลัยพยาบาลจรัญ วิทยาลัยพยาบาลบรม ราชชนนี ราชบุรี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดชลบุรี วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น ส่วนอาจารย์ที่เลี้ยงสถานบริการที่เข้าร่วมได้แก่ โรงพยาบาลชัยภูมิ และโรงพยาบาลเมตตา ประชารักษ์ (วัดไร่ขิง) ซึ่งจัด ณ โรงแรมสาม พรวนริเวอร์ไซด์ อำเภอสามพรวน จังหวัด นครปฐม ซึ่งเป็นการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยให้ทุกคนได้แลกเปลี่ยน เรียนรู้และแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ และมีการให้คำแนะนำในด้านการโค้ช ทักษะการ สะท้อนคิด (reflection) และการใช้พลังคำถาม (power question) ด้วยความเป็นกัลยาณมิตร นอกจากนั้นยังมีกิจกรรมการเตรียมครุ ก่อนเริ่ม สอนในรายวิชาคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ โดยส่งเริ่มครุให้มิตักษะการโค้ช ทักษะการ สะท้อนคิดและการใช้พลังคำถาม โดย Peer coach, Administrator coach และ Expert

coach มีการเตรียมนักศึกษาก่อนเริ่มสอน ในรายวิชาคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ จาก Expert coach ซึ่งในครั้งนี้นี้จะมีครูผู้สอน ร่วมเรียนรู้ในกลุ่มไปพร้อมๆ กับนักศึกษาด้วย ซึ่งจะสอดคล้องกับคำว่า “Teacher as the learner” ทำให้ทั้งครูและนักศึกษาได้มีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมแชร์ประสบการณ์ใน ส่วนที่ได้เรียนรู้มาของตนเอง

ขั้นตอนที่ 2 การประยุกต์ใช้โดยครูโค้ช ที่การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อพัฒนา จิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ โดยมี หลักสูตรแบบบูรณาการและกระบวนการจัดการ เรียนรู้แบบบูรณาการในรายวิชาศึกษาทั่วไป รายวิชาชีวะและกิจกรรมเสริมหลักสูตร(ระบบ ครอบครัวยุคใหม่) ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่จะ เติบโตทางด้านความคิด (Growth mindset) **เทคนิคที่นำมาใช้ คือ การสะท้อนคิดเชิง สร้างสรรค์ ด้วยตะกร้า 3 ใบ** ที่โค้ชต้องฝึกฝนจน เกิดความรู้ ความเข้าใจ และฝึกปฏิบัติประจำ ร่วมกับ ผู้เรียน **ใช้พลังคำถาม (Power Question)** เป็นการกระตุ้นการคิดขั้นสูงของ นักศึกษาด้วยการใช้พลังคำถามเกี่ยวกับ สถานการณ์หรือปรากฏการณ์ที่อยู่ในความสนใจ และท้าทายกระบวนการคิดของนักศึกษาเพื่อให้ นักศึกษาแสวงหาทางออก ตัดสินใจหรือ ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งเกี่ยวกับ สถานการณ์หรือปรากฏการณ์นั้น **ร่วมมือร่วมใจ ปฏิบัติ** เป็นการเปิดพื้นที่การเรียนรู้ให้นักศึกษา ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมใจ โดยใช้ความรู้เชิงลึก (deep knowledge) กระบวนการคิดขั้นสูง เช่น การคิดวิเคราะห์ การ คิดสังเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิด

สร้างสรรค์ เป็นต้น ตลอดจนใช้กระบวนการ เรียนรู้ต่างๆ จนได้ทางออกในการตัดสินใจหรือ ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง เปิดโอกาสให้ นักศึกษาแต่ละคนสะท้อนคิดและถอดบทเรียน เกี่ยวกับกระบวนการคิดและกระบวนการเรียนรู้ ของตนเองที่เกิดขึ้นในขั้นตอนร่วมมือร่วมใจ ปฏิบัติ ด้วยเทคนิคตะกร้า 3 ใบ **และแลกเปลี่ยน เรียนรู้สู่การพัฒนา** กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง แสวงหาจุดแข็งของตนเองที่จะ พัฒนาต่อยอดและจุดที่ต้องปรับปรุงแก้ไข วาง แผนการพัฒนาตนเองบนพื้นฐานกระบวนการคิด แบบ Growth mindset

ขั้นตอนที่ 3 การสะท้อนคิด มีการ สะท้อนคิดผ่านการวิพากษ์เชิงสร้างสรรค์โดยมี กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันทีมทั้ง Expert coach , Administer coach, Peer coach มี บรรยายภาคการเรียนรู้ด้วยความเป็นกัลยาณมิตร ทำให้ผู้สอนได้เรียนรู้การใช้กระบวนการสร้าง บรรยายภาคให้ผู้เล่านักศึกษาหลายคนฟังเป็น กัลยาณมิตรพร้อมที่จะฟังและเรียนรู้ไปพร้อมกัน หากมีคำถามจะทิ้งเวลาให้ผู้ตอบคำถามได้คิด และเตรียมตัวเอง ที่ทำให้การเรียนรู้ได้ประเด็นที่ ควรรู้และมีกระบวนการให้เราได้เรียนรู้ว่าการใช้ พลังคำถามเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดและการ สะท้อนคิดโดยใช้เทคนิคตะกร้า 3 ใบ การถอด บทเรียนของอาจารย์ผู้สอนจะทำให้ได้เรียนรู้ ประสบการณ์ ปัญหาอุปสรรค การแก้ปัญหา การเปลี่ยนตัวเอง (Growth mindset)

ขั้นตอนที่ 4 การเรียนรู้เพื่อการ เปลี่ยนแปลง เป็นการจัดกิจกรรมให้ครูโค้ช มาร่วม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้ กระบวนการสุนทรียสนทนาการฟังอย่างลึกซึ้ง

การคิดใคร่ครวญภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีความเป็นกัลยาณมิตรชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพนักศึกษาอย่างต่อเนื่องต่อไปโดยการถอดบทเรียนที่ได้จากการชี้แนะของโค้ชผ่านการลงมือปฏิบัติ ตั้งแต่เริ่มต้น (Before Action Review: BAR) ในระหว่างการดำเนินการโครงการกิจกรรม (During Action Review: DAR) และเมื่อสิ้นสุดโครงการ (After Action Review: AAR) เป็นการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบไปพร้อมๆกับการเรียนรู้ในชุมชนการเรียนรู้/ชุมชนการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ

ประเมินผลของรูปแบบ

รูปแบบการจัดการศึกษาบูรณาการที่เน้นกระบวนการโค้ชและการเสริมสร้าง Growth Mindset เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาลมีแนวทางดังนี้

1. ประเมิน Growth Mindset ของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล
2. ประเมินคุณลักษณะความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาล

ปัจจัยสนับสนุน

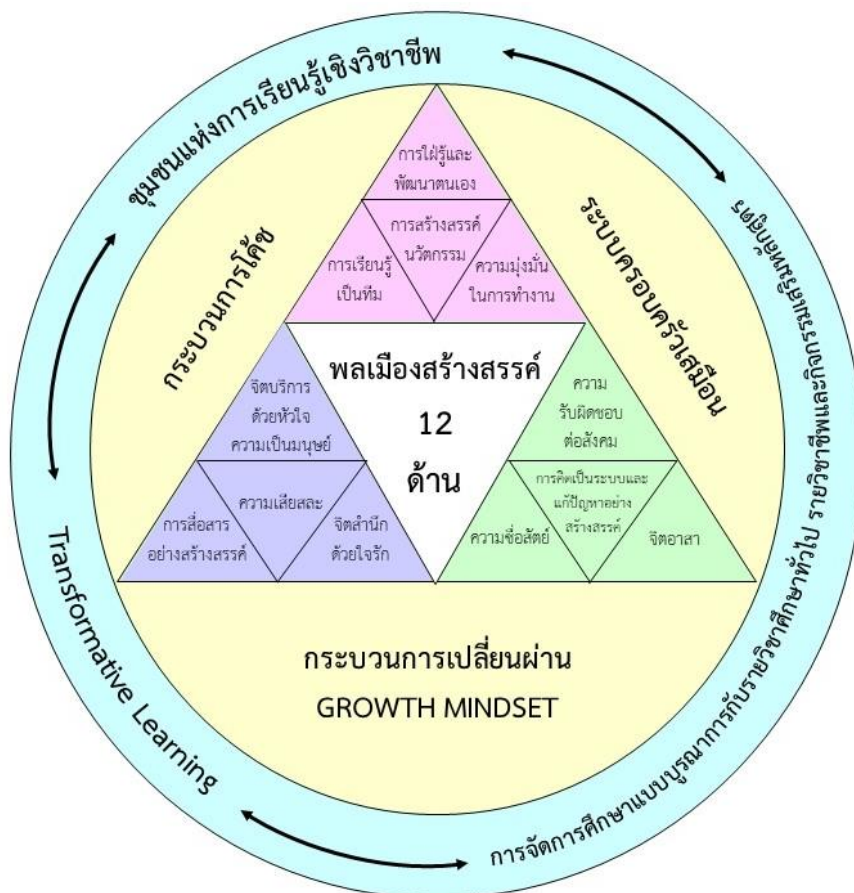
1. บทบาท Expert coach ที่ให้แนวคิดหลักการ วิธีการโค้ช และเป็นแบบอย่างการโค้ชที่ดี อาจารย์สามารถนำไปพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพที่ดีเพื่อที่จะเป็นครูโค้ชได้ เพื่อให้นักศึกษาเกิดกระบวนการคิดเชิงสร้างสรรค์สามารถเผชิญปัญหาและแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเองเกิดการเปลี่ยนความคิด

2. บทบาท Administer coach ที่คอยสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้โดยใช้พลังคำถาม การ

สะท้อนคิดและร่วมเรียนรู้ด้วยบรรยากาศกัลยาณมิตร

3. บทบาท Peer coach บทบาทการโค้ชโดยเพื่อนร่วมงานในลักษณะการโค้ชโดยเพื่อนร่วมงาน (Peer coaching) ที่แลกเปลี่ยนความคิดความรู้และประสบการณ์ร่วมกันด้วยความเป็นกัลยาณมิตร

4. ต้นทุนของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น คือ วัฒนธรรมระบบครอบครัวเสมือนที่พัฒนาขึ้นโดย ดร.มกราพันธุ์ จุฑารสกล เพื่อพัฒนานักศึกษาให้เกิดอัตลักษณ์จิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ ใช้กระบวนการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม ผ่านการเรียนรู้แบบบูรณาการในรายวิชาที่มุ่งเน้นการพัฒนาระบบการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ กิจกรรมการพัฒนานักศึกษาซึ่งเป็นการบูรณาการตามสภาพการณ์จริงของชีวิตที่มีชุมชนและวิทยาลัย เพื่อการสร้างมนุษย์ที่สมบูรณ์และพร้อมที่จะให้และแบ่งปันภายใต้การใช้กระบวนการสุนทรียสนทนา เกิดคนที่มีจิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ สู่พลเมืองสร้างสรรค์ สร้างต้นทุนขององค์กรในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ สามารถสรุปรูปแบบการจัดการศึกษาบูรณาการที่เน้นกระบวนการโค้ชและการเสริมสร้าง Growth Mindset เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาลได้ดังแผนภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 รูปแบบการจัดการศึกษาบูรณาการที่เน้นกระบวนการโค้ชและการเสริมสร้าง Growth Mindset เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาล

คุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์

ผลการสังเคราะห์คุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์จากการถอดบทเรียนกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ ของทีมแกนนำกัลยาณมิตร วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่นเมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2561 ซึ่งกลุ่มแกนนำกัลยาณมิตรดังกล่าว เป็นกลุ่มที่มี

ประสบการณ์ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่สร้างจิตสำนึกให้เกิดการบริการด้วยหัวใจความมนุษย์ ผลการถอดบทเรียน พบว่า พลเมืองสร้างสรรค์มีคุณลักษณะรวม 12 ประการ ดังนี้
1) ด้านจิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์
2) ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน 3) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม 4) ด้านความเสียสละ

5) ด้านการเรียนรู้เป็นทีม 6) ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม 7) ด้านการคิดเป็นระบบและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 8) ด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ 9) ด้านใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง 10) ด้านจิตอาสา 11) ด้านความซื่อสัตย์ 12) ด้านจิตสำนึกด้วยใจรัก หลังจากนั้นได้ผ่านการวิพากษ์โดยผู้เชี่ยวชาญ ให้ความเห็นที่สามารถสะท้อนคุณลักษณะของผู้เรียนว่ามีความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ได้ ซึ่งคณะผู้วิจัยได้นำประเด็นแต่ละด้านไปเป็นกรอบในการจัดทำแบบวัดคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2

ผลการประเมิน Growth Mindset ของอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา

ผลการประเมิน Growth Mindset ของอาจารย์ผู้สอนพบว่า

1. ครูผู้สอนเชื่อมั่นในศักยภาพของผู้เรียน มีความไว้วางใจผู้เรียนว่าผู้เรียนมีศักยภาพในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ยอมรับความแตกต่างของผู้เรียน และพร้อมเรียนรู้ไปกับผู้เรียน

2. ครูผู้สอนปรับวิธีการสอนจากข้อจำกัดของการสอนที่ครูไม่มีเวลา โดยใช้การกระตุ้นให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยตนเอง ครูจะลดตัวเองลดทอนคำตอบจากผู้เรียนเป็นการเปิดโอกาสทางความคิดให้กับผู้เรียน

3. ครูผู้สอนใช้พหุคำถามและสถานการณ์ที่อยู่ใกล้ตัว มากระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด ไม่ด่วนสรุปปัญหา ผู้เรียนต้องสังเกตซ้ำๆ หาข้อมูลและเชื่อมโยงความสัมพันธ์หลายๆ มิติหลายๆ มุมมอง โดยใช้การสะท้อนคิดอย่างต่อเนื่อง

4. ครูโค้ชสามารถสอนได้หลายสถานที่หลายช่องทาง หากผู้เรียนอยากเรียนรู้เกิดข้อสงสัยควรตอบสนองผู้เรียนอย่างรวดเร็วผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการประเมิน Growth Mindset ของผู้เรียน พบว่า

1. เห็นประโยชน์ในการนำทักษะการสื่อสารด้วยสุนทรียสนทนามาใช้ ฟังความคิดเห็นของคนอื่นไม่ตัดสินคนเพียงภายนอก การฟังทุกความคิดทำให้เห็นความแตกต่างของความคิดของกันและกันทำให้เกิดการเรียนรู้วิธีแก้ไข

2. เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมลดความเห็นแก่ตัวการครุ่นคิดความรู้สึก ความคิดช่วยไม่ให้เกิดความประมาทขาดเหตุผล

3. เห็นคุณค่าของการทำงานเป็นทีม หากมีสัมพันธภาพที่ดี มีความรับผิดชอบทั้งในบทบาทผู้นำและผู้ตามช่วยในการดำเนินงานไปสู่ความสำเร็จได้ การสื่อสารที่ดีมีประสิทธิภาพจะเพิ่มทักษะการค้นหาข้อมูลที่ต้องการและน่าเชื่อถือแก่ตนเอง เห็นประโยชน์จากความร่วมมือกันในการร่วมมือกันทำงานเพื่อส่วนรวม หากมีผู้นำที่มีปัญญาย่อมขึ้นนำสังคมสู่การเปลี่ยนแปลงได้

4. ยอมรับความแตกต่างของความคิดเรียนรู้ได้ทั้งความผิดพลาดและความสำเร็จ การแลกเปลี่ยนมุมมองทำให้ได้แนวคิดที่ดีมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเพิ่มความมั่นใจในการทำกิจกรรม

5. การเกิดแรงบันดาลใจต่อความร่วมมือเพื่อการนำประสบการณ์ที่ได้รับไปพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

6. รู้สึกว่าทุกเหตุการณ์เป็นความแปลกใหม่และท้าทายความสามารถรู้สึกถึงพลังของมิตรภาพที่มีจิตอาสา

7. มีการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สามารถปรับใช้ประโยชน์กับตนเองเพื่อการตัดสินใจในชีวิตประจำวันและวิชาชีพ

8. เห็นคุณค่าประโยชน์ของการคิดอย่างสร้างสรรค์ มีเหตุผลมากขึ้น เห็นโทษตัดสินใจด้วยอารมณ์

9. การฝึกทักษะอย่างมีสติจากการพูด การฟัง การสังเกต การตั้งคำถามช่วยให้เกิดการเรียนรู้มีความกล้าแสดงออก

ผลการประเมินคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ ของนักศึกษาพยาบาล

ผลการศึกษาคุณลักษณะการเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ และประเมินและติดตามผลการจัดการศึกษาแบบบูรณาการโดยใช้ระบบครอบครัวเสมือนในการพัฒนาบัณฑิต ในบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม ในปี การ ศึกษา 2560-2561

กลุ่มตัวอย่างบัณฑิต 140 คน จากโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชนและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เก็บข้อมูลจากบัณฑิต เพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา พบว่า (แสงดาว จันทรดา, นิระมล สมตัว, จุรี แสนสุข, รัตน์ดาวรรณ คลังกลาง และวิไลวรรณ วัฒนานนท์, 2562) พบว่าบัณฑิตมีคุณลักษณะการเป็นพลเมืองเชิงสร้างสรรค์ในภาพรวมในระดับมาก ($\bar{x}=4.29$, S.D.=0.55) คุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x}=4.57$, S.D.=0.50) รองลงมาได้แก่ ด้านจิตสำนึกด้วยใจรัก ด้านความเสียสละ และด้านจิตอาสา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม ($\bar{x}=3.90$, S.D.=0.75) และด้านการคิดเป็นระบบและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{x}=3.98$, S.D.=0.73) และคุณลักษณะโดดเด่นของบัณฑิตคือ ความรับผิดชอบ จิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ จิตอาสา และความใฝ่รู้ รายละเอียด ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับของคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาล

ลำดับ	คุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ ของบัณฑิต	ค่าเฉลี่ย (S.D.)			ค่าเฉลี่ยรวม (S.D.)	ระดับ
		บัณฑิต	เพื่อน ร่วมงาน	ผู้บังคับบัญชา ระดับต้น		
1	ด้านจิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์	4.42 (0.49)	4.39 (0.54)	4.22 (0.77)	4.34 (0.60)	มาก
2	ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน	4.34 (0.51)	4.42 (0.54)	4.24 (0.63)	4.33 (0.56)	มาก
3	ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	4.42 (0.43)	4.42 (0.51)	4.23 (0.64)	4.36 (0.53)	มาก
4	ด้านความเสียสละ	4.51 (0.46)	4.45 (0.55)	4.28 (0.75)	4.41 (0.59)	มาก

ตาราง 2 (ต่อ)

ลำดับ	คุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ ของบัณฑิต	ค่าเฉลี่ย (S.D.)			ค่าเฉลี่ยรวม (S.D.)	ระดับ
		บัณฑิต	เพื่อน ร่วมงาน	ผู้บังคับบัญชา ระดับต้น		
5	ด้านการเรียนรู้การทำงานเป็นทีม	4.33 (0.50)	4.35 (0.62)	4.13 (0.75)	4.27 (0.62)	มาก
6	ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม	4.14 (0.65)	3.98 (0.69)	3.59 (0.90)	3.90 (0.75)	มาก
7	ด้านการคิดเป็นระบบและ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	4.18 (0.56)	4.01 (0.72)	3.75 (0.92)	3.98 (0.73)	มาก
8	ด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์	4.36 (0.44)	4.22 (0.62)	4.20 (0.67)	4.26 (0.58)	มาก
9	ด้านการใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง	4.35 (0.55)	4.24 (0.60)	4.00 (0.78)	4.20 (0.64)	มาก
10	ด้านจิตอาสา	4.54 (0.42)	4.43 (0.54)	4.26 (0.74)	4.41 (0.56)	มาก
11	ด้านความซื่อสัตย์	4.64 (0.44)	4.57 (0.49)	4.49 (0.58)	4.57 (0.50)	มากที่สุด
12	ด้านจิตสำนึกด้วยใจรัก	4.58 (0.42)	4.50 (0.51)	4.42 (0.61)	4.50 (0.51)	มาก
รวม		4.40 (0.49)	4.33 (0.49)	4.15 (0.66)	4.29 (0.55)	มาก

นอกจากนี้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการถอดบทเรียนตะกร้า 3 ใบของนักศึกษา ยังพบว่ามีคุณลักษณะโดดเด่นดังต่อไปนี้ (จุรี แสนสุข, นิระมล สมตัว, วิไลวรรณ วัฒนานนท์ และแสงดาว จันทรีดา, 2562)

1. ด้านจิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์บัณฑิต ให้บริการแก่ผู้อื่นด้วยความเอาใจ ใส่ประจัญตาดีมิตร มีความเมตตา เอื้ออาทร ใส่ใจในปัญหาและความทุกข์ของผู้รับบริการ ให้บริการที่สอดคล้องปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการที่เป็นจริง โดยรับฟังเสียงของผู้รับบริการเป็นหลัก

2. ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน บัณฑิตมีความตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน แสดงความสนใจเอาใจใส่ในงานที่ได้รับมอบหมาย ตั้งใจทำงานให้สำเร็จและพยายามทำหน้าที่และปรับปรุงงานให้ดียิ่งขึ้น

3. ด้านจิตอาสาบัณฑิตมีลักษณะซึ่ง แสดงออกถึงความมีจิตอาสา พร้อมจะช่วยเหลือ โดยไม่ร้องขอและมองเห็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มากกว่าการมองเห็นแต่ประโยชน์ส่วนตน เสียสละตนเองเพื่อส่วนรวม

4. ด้านความซื่อสัตย์ แสดงออกในด้านการซื่อสัตย์ต่อคำพูด และการกระทำ มีความซื่อสัตย์ต่อคำพูดของตนเอง เวลาที่พูดแล้วเขาจะทำได้ตามที่พูดไว้ ทำให้เป็นที่ไว้วางใจได้ เคารพกฎระเบียบของหน่วยงานมาปฏิบัติงานตรงเวลา ไม่ทำผิดระเบียบ และจรรยาบรรณวิชาชีพ

5. ด้านการคิดอย่างเป็นระบบและ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์บัณฑิตสามารถเปลี่ยนวิธีการคิด เมื่อเกิดปัญหาหรือสถานการณ์ที่ต้องจัดการแก้ไข มีการใช้วิธีคิดหลายแบบ หาเหตุผล และใช้ข้อมูลที่หลากหลายมองความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน

มาเป็นฐานในการแก้ไขปัญหา กระบวนการคิด วิเคราะห์คิดใคร่ครวญ มีทัศนคติ เจตคติ และ พฤติกรรมบริการที่ดี ตอบสนองพร้อมให้บริการ แก่ผู้อื่น ด้วยความเอาใจใส่

อภิปรายผล

รูปแบบการจัดการศึกษาบูรณาการที่เน้น กระบวนการโค้ชและการเสริมสร้าง Growth Mindset เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็น พลเมืองสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาลได้รับการ พัฒนามาจากรากฐานแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการ ศึกษาแบบบูรณาการที่เชื่อมโยงแนวคิดต่างๆ มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทวิทยาลัย ได้แก่ การจัดการศึกษาแบบบูรณาการ การโค้ช (Coach) จิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ การคิดอย่างเป็นระบบ ชุมชนการเรียนรู้เชิง วิชาชีพ การสะท้อนคิดเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ เทคนิค ตะกร้า 3 ใบ สนทริยสนทนา Growth mindset พลเมืองสร้างสรรค์ การเรียนรู้เพื่อการ เปลี่ยนแปลง (transformative learning) โดย นำมาจัดการศึกษาแบบบูรณาการในหลักสูตร แบบบูรณาการและกระบวนการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการในรายวิชาศึกษาทั่วไป ราย วิชาชีพ และกิจกรรมเสริมหลักสูตร(ระบบ ครอบครั้วเสมือน) พบว่าการสะท้อนคิดของ ผู้เรียนแสดงถึงความรู้สึกที่ดีต่อกระบวนการ เรียนรู้กระบวนการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์อย่าง เป็นระบบเชิงสร้างสรรค์เกิดความรู้ความเข้าใจใน ทักษะ กระบวนการ (process skills) กระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์สร้างสรรค์ ผ่าน ชุด กิจกรรม (Integrated Learning Program: ILP) ในการพัฒนานักศึกษาอย่างเป็น

องค์รวม ดี เก่ง มีความสุข ในกระบวนการ เรียนรู้จากการปฏิรูปวิธีคิด ปรับวิธีคิดใหม่ (Growth mindset) รวมถึงการโค้ช (Coach) วิทยาลัยได้นำมาเป็นแนวคิดในการจัดการเรียน การสอนที่ผู้สอนใช้บทบาทการโค้ช (Cognitive Coach) กระตุ้นการคิดขั้นสูงของนักศึกษาอย่าง ต่อเนื่องเพื่อกระตุ้นจิตบริการด้วยหัวใจความเป็น มนุษย์ของนักศึกษาผ่านกระบวนการลงมือปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความกระตือรือร้น (Active Learning) สอดคล้องกับสภาพความ เป็นจริง ปรากฏการณ์ทางสุขภาพที่เกิดขึ้นใน ชุมชนและสังคม Growth mindset อาจารย์ ผู้สอนเรียนรู้กระบวนการสะท้อนคิด คิดอย่าง เป็นระบบเชิงสร้างสรรค์ สนทริยสนทนาไปพร้อมกับ ผู้เรียน “Teacher as a Learner” โดยมีโค้ช ผู้เชี่ยวชาญ (Expert coach) เป็นที่ปรึกษา ชี้แนะมีกลุ่มเพื่อน (Peer coach) เป็นชุมชนแห่ง การเรียนรู้เชิงวิชาชีพ ร่วมเรียนรู้ฝึกฝนทักษะ การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ผู้สอนควรมี บทบาทคอยเอื้ออำนวยความสะดวกและกระตุ้น ให้ผู้เรียนได้คิดแก้ปัญหาด้วยพลังคำถาม (Power Question) ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย สามารถ หยิบสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมาให้ผู้เรียนได้อย่าง เหมาะสมโดยไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ และสิ่งสำคัญของครูผู้สอนที่พึงมีคือความเป็น กัลยาณมิตร เรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างครูและ นักศึกษา

สิ่งที่สำคัญ อีก ประการหนึ่งรูปแบบ กระบวนการ 4 ขั้นตอน 1) การปรับกระบวนการ ทศน์ทำให้ครูผู้สอนเกิด Growth mindset จาก การเรียนรู้จากกลุ่มเครือข่ายชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning

Community: PLC) โดยให้ทุกคนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และมีการให้คำแนะนำในด้านการโค้ช (Coaching) ทักษะการสะท้อนคิด (Reflection) และการใช้พลังคำถาม (Power question) เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการจัดกระบวนการเรียนรู้ และใช้การประเมินที่เสริมพลังตามสภาพจริง ที่มุ่งเน้นการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการศึกษา และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2) **การประยุกต์ใช้** เป็นการนำวิธีการโค้ชสู่การประยุกต์ใช้ทั้งในรายวิชาศึกษาทั่วไป รายวิชาชีพ และกิจกรรมเสริมหลักสูตรทำให้อาจารย์ได้เรียนรู้จากการลงปฏิบัติ ได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง ทำให้รู้ปัญหาและอุปสรรค และนำมาปรับปรุงและพัฒนาการเป็นครูโค้ชต่อไป นอกจากนี้ยังได้ฝึกทักษะที่จำเป็นสำหรับครูโค้ชทั้งการสะท้อนคิด สนทริยสนทนา การฟังอย่างลึกซึ้ง การคิดอย่างเป็นระบบเชิงสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของชุมชนและสังคม จากกระบวนการจัดการเรียนรู้นี้ทำให้เกิด Growth mindset ทั้งผู้เรียนและผู้สอนรวมถึงคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ของผู้เรียนผ่านการนำสู่การปฏิบัติในสถานการณ์จริง

3) **การสะท้อนคิด** เป็นขั้นตอนที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ช่วยทำให้อาจารย์มีสมรรถนะต่างๆเนื่องจากการถอดบทเรียนเป็นการทบทวนตรวจสอบและลงสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการลงมือปฏิบัติจริงของตนเองโดยใช้กระบวนการสะท้อนคิด (Reflective thinking) และสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ซึ่งทำให้อาจารย์มองเห็นจุดแข็งและจุดที่ต้องพัฒนาการถอดบทเรียนจะทำได้เรียนรู้ประสบการณ์ ปัญหา

อุปสรรค การแก้ไขปัญหา การเปลี่ยนตัวเอง (Growth mindset) ของตัวครูผู้สอนและผู้เรียนไปพร้อมๆ กัน ใช้การสะท้อนคิด การใช้พลังคำถาม ตลอดจนการถอดบทเรียนร่วมกัน สอดคล้องกับเพลินตา พรหมบัวศรีและคณะ (2560) 4) **การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง** โดยในขั้นที่ 4 นั้นนับว่าเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาครูโค้ชในการจัดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนผ่านกระบวนการทัศน์ใหม่ของนักศึกษาพยาบาลเพราะครูคือผู้กระตุ้นการคิดขั้นสูงของนักศึกษาผ่านการสะท้อนคิดด้วยเทคนิคตะกร้า 3 ใบช่วยพัฒนาคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ของนักศึกษาและ Growth mindset ของตัวครูผู้สอนและผู้เรียนผ่านการเป็น การถอดบทเรียนที่ได้จากการชี้แนะของโค้ชผ่านการลงมือปฏิบัติ **จุดเด่น** ของรูปแบบการจัดการศึกษาครั้งนี้ เป็นการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบไปพร้อมๆกับการเรียนรู้ในชุมชนการเรียนรู้/ชุมชนการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ เป็นโมเดลที่พัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาลที่ตอบสนองจุดเน้นคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีที่มุ่งพัฒนาคนในทุกมิติ และช่วงวัยให้เป็นคนดีคนเก่งมีคุณภาพอีกทั้งตอบสนองจุดเน้นแผนการศึกษาแห่งชาติ 2560-2575 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยที่รูปแบบการจัดการศึกษานูรณาการที่เน้นกระบวนการโค้ชและการเสริมสร้าง Growth mindset เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาลช่วยทำให้นักศึกษามีคุณลักษณะความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ได้แก่

1) ด้านจิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์

2) ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน 3) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม 4) ด้านความเสียสละ 5) ด้านการเรียนรู้เป็นทีม 6) ด้านการสร้างสรรคนวัตกรรม 7) ด้านการคิดเป็นระบบและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 8) ด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ 9) ด้านใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง 10) ด้านจิตอาสา 11) ด้านความซื่อสัตย์ 12) ด้านจิตสำนึกด้วยใจรักผ่านกระบวนการโค้ชที่เป็นนวัตกรรมการพัฒนาผู้เรียนในยุคปัจจุบันช่วยให้มีการปรับเปลี่ยน Fixed mindset เป็น Growth mindset ซึ่งเป็นต้นทุนของการคิดและการเรียนรู้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ที่สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยเฉพาะกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบสุนทรียสนทนาการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงและการสะท้อนคิดเชิงสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคตะกร้า 3 ใบช่วยพัฒนาจิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์และคุณลักษณะพลเมืองสร้างสรรค์ของนักศึกษาตอบสนองบริบททางสังคมยุคไทยแลนด์ 4.0 เป็นปัจจัยขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจนในเรื่องการจัดการศึกษาบูรณาการ PLC การโค้ช ระบบครอบครัวเสมือน โดยผู้บริหารต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่จะพาทีมงานเรียนรู้และนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

2. การมี Expert coach Administrator coach peer coach ที่มีศักยภาพในการโค้ช

อย่างแท้จริงจะช่วยทำให้การใช้รูปแบบประสบผลสำเร็จได้ตรงตามวัตถุประสงค์

3. การปรับเปลี่ยน Fixed Mindset ไปสู่ Growth Mindset ของอาจารย์และนักศึกษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นต้องดำเนินการตั้งแต่ก่อนใช้รูปแบบระหว่างการใช้รูปแบบเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการทำงานและกระบวนการเรียนรู้

4. การใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นจำเป็นต้องใช้ไปตามลำดับขั้นตอนทั้ง 4 ขั้นตอนได้แก่ 1) การปรับกระบวนการทัศน์ 2) การประยุกต์ใช้ 3) การสะท้อนคิด 4) การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้กระบวนการทั้ง 4 ขั้นตอนมีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกันเป็นระบบไม่สามารถข้ามขั้นตอนได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยรูปแบบการจัดการศึกษาบูรณาการที่พัฒนาทักษะการสร้างสรรคนวัตกรรมและการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาลที่สอดคล้องกับภูมิสังคมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2. ควรมีการวิจัยรูปแบบการจัดการศึกษาบูรณาการ การโค้ชการเสริมพลังการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์สู่คุณลักษณะ Social creativity, Green innovation skill การแก้ปัญหาเชิงนวัตกรรมผ่านกระบวนการเรียนรู้บนฐาน Passion (passion-based learning) เพื่อพัฒนานักศึกษาอย่างสร้างสรรค์

เอกสารอ้างอิง

- จรี แสนสุข, นิระมล สมตัว, วิไลวรรณ วัฒนานนท์, และแสงดาว จันทรีดา. (2562). *ผลการจัดการศึกษาแบบบูรณาการโดยใช้ระบบครอบครัวเสมือนต่อความคงทนของอัตลักษณ์จิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของบัณฑิตพยาบาล*. ขอนแก่น: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น.
- เพลินดา พรหมบัวศรีและคณะ. (2560). *รูปแบบการศึกษามหาวิทยาลัยบูรณาการการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ การโค้ช การสะท้อนคิด และการใช้พลังคำถาม*. ราชบุรี: วิทยาลัยพยาบาล สถาบันพระบรมราชชนก.
- มกราพันธุ์ จุฑารส. (2556). *การคิดเป็นระบบ: การประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน (Systems thinking: Teaching Application)*. โครงการสวัสดิการวิชาการ สถาบันพระบรมราชชนก. กรุงเทพฯ: บริษัทธนาเพรส จำกัด.
- มกราพันธุ์ จุฑารส และอนิษฐา จุฑารส. (2559). *การสะท้อนคิด: กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบเชิงสร้างสรรค์ด้วยตะกร้า 3 ใบ*. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตปอเรชั่น.
- มกราพันธุ์ จุฑารส, ลิลลี่ ศิริพร และอนิษฐา จุฑารส. (2556). *การปฏิรูปการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุขไทย บริบทวิทยาลัย สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข เพื่อสร้างอัตลักษณ์จิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์*. ใน มกราพันธุ์ จุฑารส และอนิษฐา จุฑารส. (บรรณาธิการ). *การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงสู่องค์กรแห่งความสุขบนฐานจิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ภายใต้ระบบครอบครัวเสมือน*. ขอนแก่น: คลังนาวิทยา.
- มกราพันธุ์ จุฑารส, วชิรี อมรโรจน์วรฤดี, วิไลวรรณ วัฒนานนท์, เบญจพร ทิพย์ผลาลกุล และอนิษฐา จุฑารส. (2562). *การศึกษาเพื่อการเปลี่ยนแปลง: ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานบริการในชุมชน. วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข*. Forthcoming 2562 ธันวาคม.
- มกราพันธุ์ จุฑารส, วชิรี อมรโรจน์วรฤดี และศักดิ์ชินทร์ นรสาร. (2551). *การพัฒนาหลักสูตรการพัฒนากระบวนการคิดอย่างเป็นระบบสำหรับอาจารย์พยาบาล. การประชุมวิชาการการวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 13. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.)*. นนทบุรี: โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล.
- มารุต พัฒนา. (2558). *การประเมินหลักสูตรเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา*. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- ลิลลี่ ศิริพร, มกราพันธุ์ จุฑารส และคณะ. (2557). *รูปแบบการจัดการศึกษาแบบบูรณาการกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบและจิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ในสังคมพหุวัฒนธรรม สถาบันพระบรมราชชนก. วารสารการพยาบาลและการศึกษา, 7(1), 39-54.*
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *ครูเพื่อศิษย์สร้างห้องเรียนกลับทาง*. กรุงเทพฯ: เอสอาร์พรินติ้งแมสโปรดักส์ จำกัด.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554ก). *การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: อาร์ แอนด์ เอ็น ปริ้นท์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554ข). *นวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้สู่ความเป็นพลเมือง*. กรุงเทพฯ: อาร์ แอนด์ เอ็น ปริ้นท์.

- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2557). *การโค้ชเพื่อการรู้คิด: Cognitive coaching*. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์ การพิมพ์.
- วัชร อมรโรจน์วรวุฒิ, วิไลวรรณ วัฒนานนท์, นิระมล สมด้ว และคณะ. (2561). *ถอดบทเรียน กระบวนการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ ของทีมแกนนำกัลยาณมิตร วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น*. ขอนแก่น: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น.
- ศุกรใจ เจริญสุขและคณะ. (2558). การพัฒนาหลักสูตรสำหรับพัฒนาอาจารย์ในการจัดการศึกษา แบบบูรณาการ เพื่อพัฒนากระบวนการคิดอย่างเป็นระบบและจิตบริการด้วยหัวใจความความเป็นมนุษย์ในสังคมพหุวัฒนธรรม. *วารสารสภาการพยาบาล*, 30(3), 25-38.
- ศุกรใจ เจริญสุขและคณะ.(2559). ผลการสอนที่เน้นการคิดอย่างเป็นระบบและจิตสำนึกสาธารณะในบริบท ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช. *วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ*, 10(2), 61-71.
- สงศรี กิตติรักษตระกูล และคณะ. (2554).การพัฒนารูปแบบเครือข่ายจิตบริการด้วยหัวใจความเปนมนุษย์ ของวิทยาลัยสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก. *วารสารกองการพยาบาล*, 38(1), 16-30.
- สถาบันพระบรมราชชนก. (2556). *คู่มือการดำเนินการเพื่อให้เกิดอัตลักษณ์บัณฑิต สถาบันพระบรมราชชนก. นนทบุรี: ยุทธรินทร์การพิมพ์.*
- สมควร หาญพัฒนชัยกูร, มกราพันธุ์ จุฑะรสก, ลิลลี่ ศิริพร และคณะ. (2557). การพัฒนาชุมชนสุขภาวะโดย ใช้ระบบครอบครัวเสมือน: หนึ่งวิทยาลัย หนึ่งชุมชน. *วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข*, Forthcoming 2557 เมษายน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: บริษัท พรักหวาน กราฟฟิค จำกัด.
- สาลิกา เมธนาวัน และคณะ. (2552). การปฏิรูปการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษาในสังกัดสถาบัน พระบรมราชชนก. *การประชุมทางวิชาการ การวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 13*. วันที่ 10-11 กันยายน 2552. ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- แสงดาว จันทรดา, นิระมล สมด้ว, จุรี แสนสุข, รัตน์ดาวรรณ คลังกลาง, วิไลวรรณ วัฒนานนท์. (2562). *ความคงทนของการจัดการศึกษาแบบบูรณาการโดยใช้ระบบครอบครัวเสมือนต่อคุณลักษณะการ เป็นพลเมืองสร้างสรรค์ของบัณฑิตพยาบาล*. ขอนแก่น: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น.
- Joseph O'Connor & Ian McDermott. (2001). *The Art of Systems Thinking*. แปลเรียบเรียงโดย วีรรุช มาฆะสีรานนท์ และณัฐพงศ์ เกศมาริช (2544). บริษัทเอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด.
- Senge, Peter. (1993). *The Fifth Discipline: The Art & Practice of the Learning Organization*. London: Century Business.